Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

31 päivänä toukokuuta 2018 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Euroopan unionin alueelle tuotavan tai sieltä vietävän käteisrahan valvonta – Asetus (EY) N:o 1889/2005 – Soveltamisala – SEUT 63 artikla – Pääomien vapaa liikkuvuus – Kolmannen maan kansalainen, joka kuljettaa matkatavaroissaan merkittävää ilmoittamatta jättämäänsä käteisrahamäärää – Ilmoittamisvelvollisuus, joka liittyy tämän rahamäärän vientiin Espanjan alueelta – Seuraamukset – Oikeasuhteisuus

Asiassa C-190/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Tribunal Superior de Justicia de Madrid (Madridin itsehallintoalueen ylioikeus, Espanja) on esittänyt 5.4.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.4.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Lu Zheng

vastaan

Ministerio de Economía y Competitividad,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit C. G. Fernlund (esittelevä tuomari), A. Arabadjiev, S. Rodin ja E. Regan,

julkisasiamies: M. Wathelet,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Espanjan hallitus, asiamiehenään A. Gavela Llopis,

– Belgian hallitus, asiamiehinään P. Cottin ja M. Jacobs,

– Kreikan hallitus, asiamiehinään K. Boskovits, E. Zisi ja A. Dimitrakopoulou,

– Euroopan komissio, asiamiehinään P. Arenas ja M. Wasmeier,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön alueelle tuotavan tai sieltä vietävän käteisrahan valvonnasta 26.10.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1889/2005 (EUVL 2005, L 309, s. 9) 9 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Lu Zheng ja Ministerio de Economía y Competitividad (taloudesta ja kilpailukyvystä vastaava ministeriö, Espanja) ja joka koskee sakkoa, joka mainitulle henkilölle on määrätty siitä, ettei hän ole noudattanut velvollisuutta ilmoittaa tiettyjä kuljettamiaan käteisrahamääriä viedessään niitä Espanjan alueelta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Asetuksen N:o 1889/2005 johdanto-osan toisessa ja kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(2) Laittomasta toiminnasta saatujen tuottojen tuominen rahoitusjärjestelmään ja niiden sijoittaminen rahanpesun jälkeen haittaavat tervettä ja kestävää taloudellista kehitystä. Näin ollen rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä 10 päivänä kesäkuuta 1991 annetulla neuvoston direktiivillä 91/308/ETY [(EYVL 1991, L 166, s. 77)] otettiin käyttöön yhteisön järjestelmä rahanpesun estämiseksi seuraamalla luotto- ja rahoituslaitosten sekä tiettyjen ammattiryhmien kautta toteutettavia liiketoimia. Koska on olemassa riski, että kyseisen järjestelmän käyttöönottaminen lisää laittomiin tarkoituksiin tapahtuvaa käteisrahaliikennettä, direktiiviä [91/308] olisi täydennettävä yhteisön alueelle tuotavaa ja sieltä vietävää käteisrahaa koskevalla valvontajärjestelmällä.

(3) Tällä hetkellä ainoastaan harvat jäsenvaltiot ovat kansallisessa lainsäädännössään ottaneet käyttöön tällaisen valvontajärjestelmän. Lainsäädäntöjen väliset erot haittaavat sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa. Tästä syystä perustekijät olisi yhdenmukaistettava yhteisön tasolla yhteisön alueen rajat ylittävän käteisrahaliikenteen samantasoisen valvonnan varmistamiseksi. Yhdenmukaistamisen ei kuitenkaan pitäisi vaikuttaa jäsenvaltioiden mahdollisuuteen toteuttaa yhteisön alueen käteisrahaliikenteen kansallista valvontaa perustamissopimuksen nykyisten määräysten mukaisesti.”

4 Asetuksen 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tällä asetuksella täydennetään direktiivin [91/308] rahoitus- ja luottolaitosten sekä tiettyjen ammattiryhmien kautta toteutettavia liiketoimia koskevia säännöksiä siten, että siinä säädetään yhdenmukaiset säännöt yhteisön alueelle tuotavaa ja sieltä vietävää käteisrahaa koskevalle toimivaltaisten viranomaisten toteuttamalle valvonnalle.

2. Tällä asetuksella ei rajoiteta kansallisia toimenpiteitä, joilla valvotaan käteisrahaliikennettä yhteisön alueella, jos nämä toimenpiteet toteutetaan [SEUT 65] artiklan mukaisesti.”

5 Asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Yhteisön alueelle saapuvan ja sieltä poistuvan luonnollisen henkilön, joka kuljettaa mukanaan vähintään 10 000 euron verran käteisrahaa, on ilmoitettava kyseinen rahamäärä sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jonka kautta hän saapuu yhteisön alueelle tai poistuu sieltä, tämän asetuksen mukaisesti. Ilmoittamisvelvollisuutta ei ole täytetty, jos annetut tiedot ovat virheellisiä tai epätäydellisiä.”

6 Asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kukin jäsenvaltio ottaa käyttöön seuraamuksia, joita se soveltaa, jos 3 artiklassa säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta ei ole täytetty. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.”

Espanjan oikeus

7 Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä 28.4.2010 annetun lain 10/2010 (Ley 10/2010 de prevención del blanqueo de capitales y de la financiación del terrorismo) (BOE nro 103, 29.4.2010) 2 §:n 1 momentin v kohdan ja 34 §:n säännöksistä ilmenee yhdessä, että luonnolliset henkilöt, jotka saapuvat Espanjan alueelle tai poistuvat sieltä mukanaan maksuvälineitä, joiden määrä on vähintään 10 000 euroa, ovat velvollisia tekemään etukäteen ilmoituksen, joka sisältää paikkansapitäviä tietoja maksuvälineiden haltijasta, omistajasta, vastaanottajasta, määrästä, lajista, alkuperästä, käyttötarkoituksesta, kulkureitistä ja kulkuvälineestä.

8 Lain 35 §:n 2 momentissa säädetään, että jos säädetty ilmoittamisvelvollisuus on laiminlyöty tai on ilmoitettu paikkansapitämättömiä tietoja ja tätä voidaan pitää erityisen merkityksellisenä, tulli- tai poliisiviranomaisten on takavarikoitava kaikki hallussa olevat maksuvälineet, lukuun ottamatta elinkustannuksiin tarvittavaa vähimmäismäärää.

9 Lain 10/2010 52 §:n 3 momentin a kohdan mukaan kyseisen ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönti on vakava rikos, josta lain 57 §:n 3 momentin mukaan määrätään sakko, jonka suuruus on vähintään 600 euroa ja jonka enimmäismäärä voi olla kaksi kertaa se käteisrahamäärä, joka on jätetty ilmoittamatta.

10 Mainitun lain 59 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”Määritettäessä seuraamusta 34 §:ssä vahvistetun ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä seuraavia seikkoja pidetään raskauttavina:

a) kuljetetun määrän merkittävyys, jolloin kaksi kertaa ilmoittamiskynnyksen suuruista määrää on joka tapauksessa pidettävä merkittävänä määränä

b) maksuvälineiden laillisen alkuperän osoittamatta jättäminen

c) asianomaisen harjoittaman toiminnan ja kuljetetun määrän välinen ristiriita

d) maksuvälineiden säilytyspaikka tai -tilanne, joka osoittaa selvän aikomuksen niiden salaamiseen

e) asianomaiselle viiden viime vuoden kuluessa määrätyt lainvoimaiset hallinnolliset seuraamukset ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

11 Lu Zheng, joka on Kiinan kansalainen, kirjautti 10.8.2014 matkatavaransa Gran Canarian (Espanja) lentoasemalla lentomatkalle Hongkongiin (Kiina) Madridin (Espanja) ja Amsterdamin (Alankomaat) kautta.

12 Madrid-Barajasin lentoasemalla tehdyn valvonnan yhteydessä todettiin, että Zhengin matkatavaroissa oli käteistä rahaa 92 900 euron määrä, jonka tämä oli lain 10/2010 34 §:ssä säädetyn velvollisuuden vastaisesti jättänyt ilmoittamatta.

13 Määrä takavarikoitiin lukuun ottamatta 1 000 euron määrää, joka vastasi lain 35 §:n 2 momentissa tarkoitettua elinkustannuksiin tarvittavaa vähimmäismäärää.

14 Secretario General del Tesoro y Política Financiera (talous- ja veropoliittisen yksikön pääsihteeri, Espanja), joka kuuluu taloudesta ja kilpailukyvystä vastaavan ministeriön alaisuuteen, määräsi Zhengille 91 900 euron suuruisen hallinnollisen sakon todettuaan raskauttavina seikkoina, että ilmoittamatta jätetty määrä oli merkittävä, käteisrahan laillinen alkuperä oli jätetty osoittamatta, asianomaisen harjoittamastaan toiminnasta esittämät lausumat olivat keskenään ristiriitaisia ja käteisraha oli paikassa, joka osoitti selvän aikomuksen sen salaamiseen.

15 Zheng on hakenut ennakkoratkaisua pyytäneeltä tuomioistuimelta muutosta sakkopäätökseen ja vaatinut joko sen kumoamista tai vähimmäisseuraamuksen määräämistä taikka tehtyyn rikokseen oikeassa suhteessa olevan seuraamuksen määräämistä. Hän vetoaa tässä yhteydessä suhteellisuusperiaatteen loukkaamiseen.

16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo pääasiallisesti, että vaikka pääasiassa kyseessä oleva käteisraha pysyi Euroopan unionin alueella, Zhengilla oli asetuksen N:o 1889/2005 3 artiklan 1 kohdassa säädetty ilmoittamisvelvollisuus, koska hän ei olisi voinut ennen saapumistaan Kiinan alueelle päästä käsiksi Gran Canarian lentoasemalla kirjatuissa matkatavaroissaan olleisiin rahoihin.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii sen tulkinnan kannalta, jonka unionin tuomioistuin antoi 16.7.2015 antamassaan tuomiossa Chmielewski (C-255/14, EU:C:2015:475) mainitun asetuksen 9 artiklan 1 kohdasta, tämän säännöksen ulottuvuutta ja sitä, sopivatko sen kanssa yhteen tietyt kansallisen lainsäädännön säännökset, joissa säädetään seuraamuksia käteisrahan kuljetusten ilmoittamista koskevan velvollisuuden laiminlyönnistä.

18 Tässä tilanteessa Tribunal Superior de Justicia de Madrid (Madridin itsehallintoalueen ylioikeus, Espanja) on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko [asetuksen N:o 1889/2005] 9 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan kyseisen asetuksen 3 artiklassa säädetyn ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä määrättävän sakkoseuraamuksen enimmäismäärä voi olla kaksi kertaa kyseisten käytettyjen maksuvälineiden arvo?

2) Onko [asetuksen N:o 1889/2005] 9 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jonka mukaan ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyöntiin liittyviä raskauttavia seikkoja ovat maksuvälineiden laillisen alkuperän osoittamatta jättäminen sekä asianomaisen harjoittaman toiminnan [ja kuljetettavan määrän] välinen ristiriita?

3) Mikäli edeltävään kahteen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko [asetuksen N:o 1889/2005] 9 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että taloudellinen seuraamus on määrätty oikeasuhteisuuden vaatimuksen mukaisesti, vaikka se on riippumatta kuljetetusta määrästä jopa 25 prosenttia ilmoittamatta jätetystä käteisrahan määrästä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäisen kysymyksen tutkittavaksi ottaminen

19 Espanjan hallituksen mielestä ensimmäistä kysymystä ei voida ottaa tutkittavaksi, koska pääasiassa kyseessä oleva sakko on ilmoittamatta jätettyä käteisrahamäärää pienempi, joten se ei ole läheskään kaksinkertainen verrattuna kyseiseen määrään. Niinpä tähän kysymykseen ei ole tarpeen vastata pääasian ratkaisemiseksi.

20 Tältä osin on muistutettava, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeussäännön tulkintaa tai pätevyyttä, unionin tuomioistuimen on siten lähtökohtaisesti ratkaistava ne (tuomio 16.6.2015, Gauweiler ym., C-62/14, EU:C:2015:400, 24 kohta).

21 Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkitsemisella tai pätevyyden tutkimisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 16.6.2015, Gauweiler ym., C-62/14, EU:C:2015:400, 25 kohta).

22 Nyt käsiteltävässä asiassa Espanjan hallitus ei kiistä pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa lainsäädännössä säädettyä mahdollisuutta määrätä sakko, jonka määrä voi olla kaksinkertainen verrattuna ilmoittamatta jätettyyn käteisrahamäärään. Kuten tämän tuomion 9 kohdasta ilmenee, lain 10/2010 57 §:n 3 momentissa nimittäin säädetään, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisesta ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnistä määrätään sakko, joka on vähintään 600 euroa ja jonka enimmäismäärä voi olla kaksi kertaa se käteisrahamäärä, joka on jätetty ilmoittamatta.

23 Vaikka pitääkin paikkansa, ettei pääasiassa kyseessä oleva sakko ole kansallisessa lainsäädännössä sallitun enimmäismäärän suuruinen, sakon määrä on silti vahvistettu kyseisen lainsäädännön mukaisesti ottamalla huomioon siinä säädetty enimmäismäärä.

24 Niinpä ei ole ilmeistä, että esitetty ensimmäinen kysymys olisi luonteeltaan hypoteettinen tai että sillä ei olisi yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen.

25 Kysymys on siis otettava tutkittavaksi.

Ensimmäinen ja toinen kysymys

Alustavat huomautukset

26 Ensimmäinen ja toinen kysymys, jotka on tutkittava yhdessä, koskevat asetuksen N:o 1889/2005 9 artiklan 1 kohdan tulkintaa ja tarkemmin sanottuna sitä, onko tämä säännös esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion säännöstölle, jossa säädetään, että tämän valtion alueelle tuotavien tai sieltä vietävien merkittävien käteisrahamäärien ilmoittamista koskevan velvollisuuden laiminlyönnistä määrätään sakko, joka lasketaan ottamalla huomioon tiettyjä raskauttavia seikkoja ja jonka määrä voi olla kaksinkertainen verrattuna ilmoittamatta jätettyyn määrään.

27 Aluksi on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen välille SEUT 267 artiklalla luodussa yhteistyömenettelyssä unionin tuomioistuimen tehtävänä on antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen vastaus, jonka perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista siinä vireillä olevan asian. Unionin tuomioistuimen on tämän vuoksi tarvittaessa muotoiltava sille esitetyt kysymykset uudelleen. Unionin tuomioistuin saattaa myös joutua ottamaan huomioon sellaisia unionin oikeuden normeja, joihin kansallinen tuomioistuin ei ole ennakkoratkaisukysymyksessään viitannut (tuomio 13.10.2016, M. ja S., C-303/15, EU:C:2016:771, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Tältä osin on huomattava, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen lähtökohtana on se, että pääasiassa kyseessä olevaa kuljetettua käteisrahaa oltiin viemässä unionin alueelta, koska Zheng ei olisi voinut ennen saapumistaan Kiinaan päästä käsiksi Gran Canarian lentoasemalla kirjatussa matkalaukussaan olleisiin rahoihin.

29 Tässä yhteydessä on palautettava mieleen, että asetuksen N:o 1889/2005 3 artiklan 1 kohdassa säädetty ilmoittamisvelvollisuus kuuluu vain luonnollisille henkilöille, jotka saapuvat unioniin tai poistuvat sieltä mukanaan vähintään 10 000 euron verran käteisrahaa. Mainitusta säännöksestä ilmenee lisäksi, että asianomaisen luonnollisen henkilön on tehtävä asetuksessa säädetty ilmoitus sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jonka kautta hän saapuu unionin alueelle tai poistuu sieltä.

30 Vaikkei kyseisessä asetuksessa määritelläkään unionin alueelle ”saapuvan ja sieltä poistuvan luonnollisen henkilön” käsitettä, unionin tuomioistuin on jo todennut, ettei käsitteessä ole epäselvyyttä ja että se on ymmärrettävä sen tavanomaisen merkityksen mukaisesti eli siten, että siinä viitataan luonnollisen henkilön siirtymiseen unionin alueeseen kuulumattomasta paikasta unionin alueeseen kuuluvaan paikkaan tai tästä viimeksi mainitusta paikasta unionin alueeseen kuulumattomaan paikkaan (tuomio 4.5.2017, El Dakkak ja Intercontinental, C-17/16, EU:C:2017:341, 19–21 kohta).

31 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 1889/2005 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että kukin luonnollinen henkilö, joka – kuten Zheng – poistuu fyysisesti unionin alueelta mukanaan vähintään 10 000 euron verran käteisrahaa, on velvollinen ilmoittamaan kuljettamansa määrän jäsenvaltion, jonka kautta hän fyysisesti poistuu unionin alueelta, toimivaltaisille viranomaisille.

32 Nyt käsiteltävässä asiassa on niin, että koska ennakkoratkaisupyynnön mukaan Zhengin tarkoituksena oli poistua unionin alueelta Amsterdamin lentoaseman kautta, hän ei ollut kyseisen asetuksen nojalla velvollinen ilmoittamaan pääasiassa kyseessä olevaa käteisrahaa Espanjan viranomaisille vaan Alankomaiden toimivaltaisille viranomaisille.

33 On kuitenkin katsottava, että asetus N:o 1889/2005 ei lähtökohtaisesti ole esteenä jäsenvaltion säännöstölle, jossa asetetaan muitakin ilmoittamisvelvollisuuksia kuin ne, joista kyseisessä asetuksessa säädetään.

34 Asetuksen johdanto-osan kolmannesta perustelukappaleesta ja 1 artiklan 2 kohdasta nimittäin ilmenee, ettei asetus vaikuta jäsenvaltioiden mahdollisuuteen toteuttaa unionin alueen käteisrahaliikenteen kansallista valvontaa EUT-sopimuksen määräysten ja erityisesti sen 65 artiklan määräysten mukaisesti.

35 Ensimmäinen ja toinen kysymys on siis ymmärrettävä niin, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee niillä, onko SEUT 63 ja SEUT 65 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion säännöstölle, jossa säädetään, että tämän valtion alueelle tuotavien tai sieltä vietävien merkittävien käteisrahamäärien ilmoittamista koskevan velvollisuuden laiminlyönnistä määrätään sakko, joka lasketaan ottamalla huomioon tiettyjä raskauttavia seikkoja ja jonka määrä voi olla kaksinkertainen verrattuna ilmoittamatta jätettyyn määrään.

Pääomien vapaa liikkuvuus

36 SEUT 65 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan on niin, että mitä määrätään SEUT 63 artiklassa, jolla vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kielletään yleisesti pääomanliikkeiden rajoitukset jäsenvaltioiden välillä (tuomio 6.3.2018, SEGRO ja Horváth, C-52/16 ja C-113/16, EU:C:2018:157, 61 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta muun muassa säätää pääomanliikkeitä koskevista ilmoitusmenettelyistä hallinnollisten tietojen tai tilastotietojen saamiseksi taikka toteuttaa toimenpiteitä, jotka ovat perusteltuja yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kannalta.

37 Tällä perusteella on niin, että pääomien vapaata liikkuvuutta rajoittavat kansalliset toimenpiteet voidaan oikeuttaa SEUT 65 artiklassa mainituilla syillä, kunhan ne noudattavat suhteellisuusperiaatetta, joka edellyttää, että kyseisillä toimenpiteillä on voitava taata hyväksyttävän tavoitteen toteuttaminen ja ettei niillä saada ylittää sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 6.3.2018, SEGRO ja Horváth, C-52/16 ja C-113/16, EU:C:2018:157, 76 ja 77 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 Tässä yhteydessä on todettava, että unionin tuomioistuin on jo hyväksynyt sen, että rahanpesun torjunta, joka liittyy yleisen järjestyksen suojaamisen tavoitteeseen, on sellainen hyväksyttävä tavoite, joka voi oikeuttaa EUT-sopimuksessa taattujen perusvapauksien rajoittamisen (tuomio 25.4.2013, Jyske Bank Gibraltar, C-212/11, EU:C:2013:270, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Erityisesti pääasiassa kyseessä olevasta ilmoittamisvelvollisuudesta on sitä paitsi todettava, että hyvin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan pääomien vapaa liikkuvuus, sellaisena kuin siitä määrätään perussopimuksissa, ei ole esteenä sille, että setelien maastavienti edellyttää etukäteen tehtävää ilmoitusta (ks. vastaavasti tuomio 23.2.1995, Bordessa ym., C-358/93 ja C-416/93, EU:C:1995:54, 31 kohta ja tuomio 14.12.1995, Sanz de Lera ym., C-163/94, C-165/94 ja C-250/94, EU:C:1995:451, 10 kohta).

40 Suhteellisuusperiaatetta on kuitenkin noudatettava paitsi rikoksen tunnusmerkistön määrittelyssä myös sakkojen ankaruutta koskevien sääntöjen määrittelyssä ja niiden seikkojen arvioinnissa, jotka voivat vaikuttaa sakkojen suuruuden määräämiseen (ks. vastaavasti tuomio 9.2.2012, Urbán, C-210/10, EU:C:2012:64, 53 ja 54 kohta).

41 Erityisesti on todettava, että kansallisessa lainsäädännössä sallituilla hallinnollisilla toimenpiteillä tai rankaisutoimenpiteillä ei saada ylittää rajoja, jotka johtuvat siitä, mikä on tarpeellista asianomaisella lainsäädännöllä hyväksyttävästi tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseksi (ks. analogisesti tuomio 16.7.2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, 22 kohta).

42 Tässä asiayhteydessä seuraamusten on vastattava ankaruudeltaan niillä rangaistavien rikkomisten vakavuutta (ks. analogisesti tuomio 16.7.2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, 23 kohta).

43 Tältä osin on palautettava mieleen, että unionin tuomioistuin on katsonut, että vaikka asetuksen N:o 1889/2005 9 artiklan 1 kohdan nojalla jäsenvaltioilla on harkintavaltaa niiden seuraamusten valinnassa, jotka ne ottavat käyttöön sen varmistamiseksi, että mainitun asetuksen 3 artiklassa säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta noudatetaan, tämän velvollisuuden rikkomisesta määrättävä sakko, jonka määrä on 60 prosenttia ilmoittamatta jätetyn käteisrahan määrästä silloin, kun rahan määrä on yli 50 000 euroa, ei ole oikeasuhteinen, kun kyseisen rikkomuksen luonne otetaan huomioon. Unionin tuomioistuin nimittäin on todennut, että mainitunlainen sakko ylittää sen, mikä on tarpeen kyseisen velvollisuuden noudattamisen takaamiseksi ja sen varmistamiseksi, että mainitulla asetuksella tavoitellut päämäärät saavutetaan, koska kyseisessä 9 artiklassa säädetyn seuraamuksen tarkoituksena ei ole sanktioida mahdollista petollista tai lainvastaista toimintaa vaan ainoastaan mainitun ilmoittamisvelvollisuuden rikkominen (tuomio 16.7.2015, Chmielewski, C-255/14, EU:C:2015:475, 29–31 kohta).

44 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että asetuksen N:o 1889/2005 9 artiklan tavoin lain 10/2010 57 §:n 3 momentin tarkoituksena ei ole sanktioida mahdollista petollista tai lainvastaista toimintaa vaan ilmoittamisvelvollisuuden rikkominen.

45 Lisäksi on niin, että vaikka tällainen sakko lasketaan ottamalla huomioon tiettyjä raskauttavia seikkoja, kunhan ne ovat suhteellisuusperiaatteen mukaisia, se, että sakon enimmäismäärä voi olla kaksinkertainen verrattuna ilmoittamatta jätettyyn käteisrahamäärään ja että joka tapauksessa, kuten nyt käsiteltävässä asiassa, sakko voidaan vahvistaa määräksi, joka on lähes 100 prosenttia kyseisestä summasta, ylittää sen, mikä on tarpeen ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen takaamiseksi.

46 Ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava kaiken edellä esitetyn perusteella, että SEUT 63 ja SEUT 65 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion säännöstölle, jossa säädetään, että tämän valtion alueelle tuotavien tai sieltä vietävien merkittävien käteisrahamäärien ilmoittamista koskevan velvollisuuden laiminlyönnistä määrätään sakko, joka voi olla kaksinkertainen verrattuna ilmoittamatta jätettyyn määrään.

Kolmas kysymys

47 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannella kysymyksellään pääasiallisesti, onko pääasian kannalta merkityksellistä unionin oikeutta tulkittava siten, että sakko on määrätty oikeasuhteisuuden vaatimuksen mukaisesti, vaikka se voi riippumatta kuljetetusta rahamäärästä olla jopa 25 prosenttia ilmoittamatta jätetystä käteisrahamäärästä.

48 Tässä yhteydessä on huomattava, että vaikka unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta, kuten tämän tuomion 20 ja 21 kohdassa muistutettiin, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että jotta unionin oikeutta voitaisiin tulkita siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllinen, sen on määritettävä esittämiinsä kysymyksiin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat lähtökohdat, joihin nämä kysymykset perustuvat. Ennakkoratkaisupyynnössä on lisäksi ilmoitettava täsmällisesti ne syyt, joiden perusteella kansallinen tuomioistuin on epävarma unionin oikeuden tulkinnasta ja on päätynyt siihen, että ennakkoratkaisukysymysten esittäminen unionin tuomioistuimelle on tarpeellista (tuomio 14.6.2017, Online Games ym., C-685/15, EU:C:2017:452, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee nyt käsiteltävässä asiassa, että taloudellinen seuraamus, johon ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa kolmannessa ennakkoratkaisukysymyksessä, ei vastaa pääasian kantajalle määrättyä seuraamusta, eikä sellaista seuraamusta sitä paitsi näytä sisältyvän Espanjan oikeusjärjestykseen. Joka tapauksessa on todettava, ettei mikään unionin tuomioistuimen käytettävissä olevaan asiakirja-aineistoon sisältyvä seikka osoita tällaisen seuraamuksen olemassaoloa.

50 Tämä kysymys on siis jätettävä tutkimatta, koska unionin tuomioistuimen tehtävänä on SEUT 267 artiklan yhteydessä myötävaikuttaa lainkäyttöön jäsenvaltioissa eikä antaa neuvoa-antavia lausuntoja yleisluonteisista tai hypoteettisista kysymyksistä (tuomio 26.2.2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Oikeudenkäyntikulut

51 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 63 ja SEUT 65 artiklaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle jäsenvaltion säännöstölle, jossa säädetään, että tämän valtion alueelle tuotavien tai sieltä vietävien merkittävien käteisrahamäärien ilmoittamista koskevan velvollisuuden laiminlyönnistä määrätään sakko, joka voi olla kaksinkertainen verrattuna ilmoittamatta jätettyyn määrään.

Allekirjoitukset